

Stiftelsen Novalis

Org.nr. 815600-8172

Beslut för gymnasieskola med introduktionsprogram efter tillsyn i Novalisgymnasiet i Södertälje kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Novalis att senast den **14 september 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Stiftelsen Novalis inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Åtgärder

Huvudmannen ska

- se till att de åtgärder som beslutas för att motverka kränkande behandling grundar sig i konstaterade behov för verksamheten, samt
- se till att efterföljande års plan mot kränkande behandling innehåller en redogörelse för hur de planerade åtgärderna för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever har genomförts.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Stiftelsen Novalis inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Huvudmannen ska

- se till att rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero på skolan i relation till de nationella målen,

- se till att uppföljningen dokumenteras, samt
- se till att rektorn beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen, och dokumenterar dessa åtgärder.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Skolinspektionen konstaterar att Stiftelsen Novalis inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att det på gymnasieskolenheterna finns tillgång till elevhälsa för eleverna i gymnasieskolan, så att den kan användas främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen. (2 kap. 25 § skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Huvudmannen ska se till att det på skolan finns tillgång till elevhälsa för eleverna som även omfattar psykologiska insatser. Tillgången till elevhälsa ska vara sådan att det går att använda elevhälsan främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i det målinriktade arbetet mot kränkande behandling. I Novalisgymnasiets plan mot kränkande behandling framgår inte att de planerade åtgärderna grundas på konstaterade behov för verksamheten. Det saknas även en redogörelse av hur genomförda åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling genomförts under föregående läsår. Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet. Tillsynen visar att elevernas kunskapsresultat samt trygghet och studiero inte följs upp och dokumenteras på skolenhetsnivå, samt att dokumenterade beslut om utvecklingsåtgärder inte är kopplade till en analys av uppföljningens resultat. Dessutom bedömer Skolinspektionen att det finns brister i tillgången till elevhälsa. Tillsynen visar att elevhälsan inte är organiserad så att samtliga kompetenser inom elevhälsan arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsoarbetet förutsätter en samverkan mellan elevhälsans olika kompetenser, vilket inte sker eftersom det inte finns tillgång till psykolog i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

Föreläggande

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans målinriktade arbete mot kränkande behandling. Det framkommer i utredningen att det på skolan bedrivs ett arbete för att motverka kränkande behandling, men att det arbetet saknar systematik samt att de förebyggande åtgärder som genomförs inte bygger på en kartläggning av tryggheten på enheten. Att åtgärderna inte bygger på identifierade riskfaktorer kan

leda till att de inte får önskad effekt. Dessutom saknas i Novalisgymnasiets plan mot kränkande behandling en redogörelse av hur planerade åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling genomförts under föregående läsår. Ett målinriktat arbete mot kränkande behandling innefattar att man utifrån konstaterade behov i verksamheten vidtar konkreta åtgärder för att motverka kränkande behandling av elever. För att detta arbete ska vara systematiskt och målinriktat behöver arbetet även dokumenteras och följas upp. Dokumentationen ska kunna användas för att följa hur tidigare insatta åtgärder fallit ut och vara ett underlag för att bedöma om åtgärderna räckt till eller behöver intensifieras för att nå förväntat resultat.

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Vidare anges att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga att elever utsätts för kränkande behandling. I detta arbete ingår att varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en översikt över de åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionens skolenkät som genomfördes hösten 2016 visar att eleverna i Novalisgymnasiets år 2 rankar områdena "trygghet" och "förhindra kränkningar" lägre än samtliga medverkande skolenheter. Området "trygghet" har ett indexvärde på 7,5 för Novalisgymnasiet, jämfört med 8,3 för samtliga medverkande skolenheter. Ett högt index indikerar en positiv uppfattning, på en indexskala från 0 till 10. Området "förhindra kränkningar" har ett indexvärde på 5,9 för Novalisgymnasiet, jämfört med 7,3 för samtliga medverkande skolenheter på gymnasiet år 2.

I Skolinspektionens intervjuer med elever på skolan framkommer att lärarna visserligen har pratat med eleverna om hur man ska vara mot varandra och att man enligt ordningsreglerna inte får kränka någon annan. Dock känner ingen elev igen att de har pratat om vad man ska göra om någon blir kränkt, och eleverna har heller ingen kännedom om att det finns en plan mot kränkande behandling på Novalisgymnasiet. I intervjuer med skolans lärare och rektor bekräftas att alla elever inte känner till planen mot kränkande behandling samt att de inte har pratat med alla elever om rutinen som gäller om någon blir kränkt.

I Skolinspektionens intervjuer med rektorn och lärare på skolan framkommer att det inte sker någon sammanställning av insamlade uppgifter gällande trygghet på skolan och att skolan i sitt trygghetsarbete utgår från ett individbaserat perspektiv. Lärarna uppger att tryggheten följs upp i utvecklingssamtal med eleverna och diskuteras vid lärarnas olika möten men att det inte sker någon sammanställning eller dokumentation av det som framkommer vid dessa tillfällen. Lärarna uppger även att skolan för några år sedan har följt upp elevernas trygghet genom enkäter, men att det inte skett de senaste åren. Lärarna ger exempel på hur de arbetar förebyggande genom att fånga upp eleverna i samtal i vardagen i samband med pedagogiska luncher och gemensamma fikastunder. De nämner även klasstimmen som ett tillfälle där de arbetar med värdegrundsfrågor, vilket även framkommer i elevintervjuer. Även elevhälsan ger

exempel på förebyggande arbete som de genomfört under läsåret, som tjejgrupp och arbete mot nätkränkningar. I Skolinspektionens intervjuer med rektorn och lärare på skolan framkommer dock att de åtgärder skolan har genomfört och som delvis finns dokumenterade i planen mot kränkande behandling inte bygger på någon systematisk kartläggning av elevernas behov, utan på sådant som framkommit i olika samtal och möten i vardagen. Lärarna uppger att de inte utvärderat några åtgärder från föregående års plan mot kränkande behandling, något som bekräftas av rektorn. Rektorn uppger att det är en brist att de inte utvärderat föregående års åtgärder och att det finns anledning att förbättra skolans målinriktade arbete mot kränkande behandling.

I skolans plan mot kränkande behandling saknas en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts. Detta är anmärkningsvärt då samma brist förelades i Skolinspektionens beslut den 22 december 2010 (dnr 44-2010:1509) och att det vid uppföljningsbeslutet den 15 juni 2012 konstaterades att skolans dåvarande plan mot kränkande behandling bland annat saknade redogörelse för hur planerade åtgärder genomförts. I beslutet framgick att Skolinspektionen förutsatte att denna brist skulle åtgärdas vid nästa revidering av planen. Dessutom påpekades samma brist i samband med ett beslut den 13 oktober 2014 efter en uppföljning av ett anmälningsärende (dnr 421-2014:5586).

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Novalisgymnasiet inte uppfyller författningarnas krav, föreläggs Stiftelsen Novalis att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet på Novalisgymnasiet. Tillsynen visar att elevernas kunskapsresultat samt trygghet och studiero inte följs upp och dokumenteras på skolenhetsnivå, samt att dokumenterade beslut om utvecklingsåtgärder inte är kopplade till en analys av uppföljningens resultat. Även om rektorn följer upp elevernas studieresultat på individnivå, behöver uppföljningen utvecklas så att den sammanställs och dokumenteras på skolenhetsnivå. En sammanställning på skolenhetsnivå utgör ett relevant underlag för att kunna analysera resultaten. Analysens mål är att på ett trovärdigt sätt bedöma kvaliteten i förhållande till de nationella målen, men också att identifiera faktorer som har påverkat måloppfyllelsen och som kan vara utgångspunkt för utvecklingsarbetet. När denna del i det systematiska kvalitetsarbetet brister finns en risk för att de åtgärder som beslutas inte motsvarar de behov som skolan har.

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är

tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten. Av de allmänna råden framgår att dokumentationen bör innehålla en redogörelse för resultaten och hur de följts upp, en analys av orsakerna till eventuella brister i måluppfyllelse samt vilka åtgärder som ska genomföras på kort och lång sikt för att de nationella målen ska uppfyllas.

Skolinspektionens utredning visar att det sker ett visst arbete i Novalisgymnasiet som omfattar uppföljning och analys av elevernas kunskapsresultat och trygghet och studiero, men att detta arbete utgår från elevernas individuella resultat och att det inte sammanställs och dokumenteras. (Se avsnittet Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling för Skolinspektionens bedömning av brister i denna del av kvalitetsarbetet). Den dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet som Skolinspektionen tagit del av visar att skolan dokumenterat utvecklingsåtgärder för innevarande läsår. Det framgår dock inte vilka resultat som legat till grund för beslut om dessa utvecklingsåtgärder.

Novalisgymnasiets dokumenterade kvalitetsarbete består av en kvalitetsredovisning samt en lokal arbetsplan. Kvalitetsredovisningen innehåller i huvudsak enskilda lärares pedagogiska utvärderingar, men även beskrivningar av studiedagar, elevhälsan, studie- och yrkesvägledningen och skolaktiviteter. Den lokala arbetsplanen innehåller dels en beskrivning av skolans verksamhet när det gäller t.ex. arbetet med värdegrundsfrågor och arbetsplatsförlagt lärande och dels planerade utvecklingsåtgärder för läsåret 2017/18. Ingenstans i dokumentationen framgår varför dessa utvecklingsåtgärder har beslutats för verksamheten och varför de har identifierats som utvecklingsområden.

Lärarna uppger i intervju med Skolinspektionen att de inte har diskuterat elevernas resultat på en övergripande nivå i lärargruppen. Lärarna säger att de lämnar en individuell pedagogisk utvärdering av sin undervisning till rektorn efter varje läsår, och att den ser olika ut för alla lärare. Den dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet som Skolinspektionen tagit del av visar att lärarnas individuella pedagogiska utvärderingar finns dokumenterade. Någon lärare har i sin pedagogiska utvärdering redogjort för sina elevers resultat på nationella prov, och någon har redovisat enstaka elevers betyg. En lärare uppger att det sker en ständig uppföljning och analys, men att den huvudsakligen sker muntligt och inte dokumenteras.

Elevhälsans representanter uppger i intervju med Skolinspektionen att skolan till viss del följer upp elevernas resultat. Uppföljningen är dock på individnivå och den finns inte dokumenterad så att den kan ligga till grund för en analys på enhetsnivå. Elevhälsans representanter säger även att det finns en muntlig kultur på skolan och att de på skolan skulle behöva dokumentera mer av det som diskuteras i olika sammanhang.

Rektorn uppger i intervju med Skolinspektionen att rektorn följer upp elevernas resultat på individnivå och att denna uppföljning dokumenteras i respektive elevs

åtgärdsprogram eller studieplan. Rektorn uppger dock att det inte görs någon sammanställning av kunskapsresultaten, samt att uppföljning av studieresultat på enhetsnivå är ett utvecklingsområde på skolan.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Novalisgymnasiet inte uppfyller författningarnas krav, föreläggs Stiftelsen Novalis att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i tillgången till elevhälsa vid Novalisgymnasiet. Tillsynen visar att elevhälsan inte är organiserad så att samtliga kompetenser inom elevhälsan arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsoarbetet förutsätter en samverkan mellan elevhälsans olika kompetenser, vilket inte sker eftersom det inte finns tillgång till psykolog i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

Enligt skollagen ska det för eleverna i gymnasieskolan finnas elevhälsa som omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Av förarbeten till skollagen betonas att det ska finnas en samlad elevhälsa och det framgår att elevhälsoarbetet förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal, samt med övriga personalgrupper på skolan (prop. 2009/10:165 s. 276).

I Skolinspektionens intervjuer med både lärare på skolan och representanter för elevhälsan framkommer att elevhälsan träffas regelbundet och elevhälsans representanter ger under intervjun exempel på hur de arbetar med förebyggande och hälsofrämjande insatser. Av intervjuerna framkommer även att det finns en extern psykolog som skolan kan anlita för individuella insatser som utredningar eller stödsamtal, men att denne inte deltar i det förebyggande eller hälsofrämjande arbetet. Rektorn samt representanter för huvudmannen bekräftar att det saknas tillgång till psykologisk kompetens i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete och säger i intervju med Skolinspektionen att det finns ett behov av att förstärka elevhälsan med psykologisk kompetens.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Novalisgymnasiet inte uppfyller författningarnas krav, föreläggs Stiftelsen Novalis att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stiftelsen Novalis uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stiftelsen Novalis uppfyller författningarnas krav inom utveckling av utbildningen vid skolenheterna.

På Skolinspektionens vägnar

Ana-Maria Koci Spång
Beslutsfattare

Mari Isacson
Föredragande

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Novalisgymnasiet

Fakta om Novalisgymnasiet

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Stiftelsen Novalis under höstterminen 2017. Novalisgymnasiet besöktes av Skolinspektionen den 17 oktober 2017 och den 18 oktober 2017.

Novalisgymnasiet är en fristående gymnasieskola belägen i Södertälje kommun som drivs av Stiftelsen Novalis (org. nr. 815600-8172). Novalisgymnasiet delar lokaler med Novalisgymnasiets gymnasiesärskola och leds av samma rektor. Stiftelsen Novalis ansvarar för att alla stiftelsens skolverksamheter genomförs i enlighet med bestämmelserna i skolförfattningarna och vid Skolinspektionens tillsyn har därför Stiftelsens Novalis ansvarstagande för bägge ovan nämnda skolformer granskats. Detta beslut rör gymnasieskoleverksamheten. Beslut för huvudmannens ansvarstagande för gymnasiesärskoleverksamheten har diarienummer 44-2016:10327.

Novalisgymnasiet erbjuder utbildning på två av fem introduktionsprogram (individuellt alternativ och yrkesintroduktion) samt estetiska programmet. Skolan har en Waldorf- och specialpedagogisk inriktning för elever i behov av särskilt stöd. Vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsyn omfattar verksamheten totalt 36 elever.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Det finns ingen nationell statistik över kunskapsresultaten i Skolverkets nationella databas (SIRIS).

Trygghet och studiero

Skolinspektionens enkät som genomfördes under höstterminen 2016 har besvarats av pedagogisk personal och av elever i årskurs 2. När det gäller eleverna i årskurs 2 avviker värdet som gäller "ordningsregler" markant från övriga medverkande skolenheter, med ett indexvärde på 3,9 jämfört med 6,0 för övriga skolenheter. Ett högt index indikerar en positiv uppfattning, på en indexskala från 0 till 10. Ytterligare områden som ligger under samtliga medverkande skolenheter indexvärde för elever i årskurs 2 är "trygghet" (7,5 jämfört med 8,2) och "förhindra kränkningar" (5,9 jämfört med 7,3). När det gäller pedagogisk personal ligger värdena i skolenkäten i linje med, eller något över samtliga skolenheter indexvärde förutom när det gäller "ordningsregler" som ligger något under; 7,2 för Novalisgymnasiet jämfört med 7,6 för samtliga medverkande skolenheter.